

BouwKennis Jaarrapport

Inkijkexemplaar

📍 2016/2017

Voorwoord

Voor u ligt de elfde editie van het BouwKennis Jaarrapport. Dit is voor veel van onze klanten het rapport dat als onderlegger dient voor het maken van de marketingplannen voor komend jaar. Ook deze editie staat boordevol informatie waarmee u uw externe analyse kunt opstellen. Vorig jaar heeft BouwKennis een aantal dagen uitgebreid met klanten gesproken over de opbouw, inhoud en praktische bruikbaarheid van dit rapport. Dit heeft geleid tot verbeterlagen, waarmee dit rapport hopelijk nog beter aansluit bij uw behoeften.

Het jaar 2016 is belangrijk voor de bouw. De economie groeit in de zomer van 2016 al weer zo'n negen kwartalen op rij. De bouwsector heeft in 2015 weer een substantiële omzetgroei genoteerd. Voor alle partijen in de bouwkolom, van toeleveranciers tot gespecialiseerde aannemers, is het zaak om het maximale uit deze opgaande markt te halen. Met de juiste marktinformatie kunt u daarin een voorsprong op de concurrentie nemen.

Wat kunt u verwachten in deze editie van het BouwKennis Jaarrapport? Voor een goed begrip van de positie van de bouw binnen een bredere context, begint het rapport zoals gebruikelijk met een hoofdstuk over de macro-economische situatie. Hierbij wordt tevens aandacht besteed aan de demografische ontwikkelingen. Het blijkt dat de demografische prognoses door de jaren heen behoorlijk aan verandering onderhevig zijn, vooral door de factor 'migratiesaldo'. Met de actuele migratiecrisis in het achterhoofd is dit een extra onvoorspelbare factor. Ook besteedt BouwKennis jaarlijks aandacht aan de stand van zaken op de vastgoedmarkt en worden de meest recente bouwprognoses voor de woning- en utiliteitsbouw opgenomen in dit rapport. Dit geeft een houvast waar de markt naartoe gaat in de komende jaren.

De huidige marktsituatie in de bouw wordt beschreven in een reeks hoofdstukken. In 'Opdrachtgevers en marktsegmenten' wordt de omzetverdeling van alle partijen in de bouwkolom op een rij gezet. Het hoofdstuk 'Werkwijze bouwkolom' focust op enkele belangrijke elementen uit de huidige bouwpraktijk, van ketensamenwerking en onderhoudscontracten tot faalkosten en de rol van prijzen in de bouw. Daarnaast hebben wij voor het tweede jaar op rij de strategische positionering van de partijen in de bouwkolom onder de loep genomen. Dit leidt tot verrassende verschillen, die passen bij de veranderende marktomstandigheden ten opzichte van het afgelopen jaar. Verder passeren enkele oude bekende hoofdstukken in het BouwKennis Jaarrapport de revue: het oriëntatiegedrag van de marktpartijen en de DMU.

Het rapport sluit af met enkele themahoofdstukken. Dit jaar is gekozen voor de thema's personeel in de bouw, bouwlogistiek en verandermanagement. Deze hoofdstukken gaan (deels) over de toekomst van de bouw: hoe ziet onze sector er over tien jaar uit? En wat is de invloed van de huidige technologische innovaties op onze sector en op het personeelsbeleid? Welke rol speelt bouwlogistiek bij de toekomstige bouwopgaven? Deze thema's kwamen ook al aan bod in het rapport Megatrends in de bouw, dat voor de zomer van 2016 verscheen. Daarin werd een kwalitatieve analyse gemaakt. In de themahoofdstukken van deze editie van het BouwKennis Jaarrapport wordt een kwantitatieve analyse gemaakt. Ook dit past bij hét centrale thema waar BouwKennis zich in 2016 op stort: disruptieve ontwikkelingen in de bouw.

Ik hoop dat u met dit rapport met veel succes en plezier uw marketingplannen kunt onderbouwen. Ik wens u veel leesplezier!

Boudewijn Goedhart
Directeur BouwKennis

Inhoudsopgave

Colofon

Uitgever

BouwKennis BV
Max Euwelaan 51
3062 MA ROTTERDAM
T 010-2066996
E info@bouwkennis.nl
www.BouwKennis.nl

Redactie

Guido van Beek
Priscilla van der Meer

Vormgeving

Shirrin Vonk

Inlichtingen

T 010-2066996
E info@BouwKennis.nl

Prijzen

Losse nummers € 595

Bestellingen

info@BouwKennis.nl

© Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden vervoelvoudigd of gedupliceerd.

BouwKennis

1	Voorwoord
4	Onderzoeksverantwoording
6	Managementsamenvatting
14	Macro-economische context
14	Demografische factoren
18	Economische factoren
19	Technologische factoren
20	Politiek-juridische factoren
21	Prognoses woning- en utiliteitsbouw
21	Woningbouwprognoses
24	Utiliteitsbouwprognoses
28	Ramingen renovatie en onderhoud
30	Energiebesparende maatregelen
32	Marktsegmenten en opdrachtgevers
32	Omzetverdeling per marktsegment
34	Opdrachtgevers
36	Opdrachtverkrijging
38	Werkgebied
39	Bedrijfseconomische prestaties
39	Bouwproductie in cijfers
43	Omzetontwikkeling
45	Marktsituatie in de bouwkolom
47	Kostenreductie
49	Marktsituatie toeleverende industrie
51	Werkwijze bouwkolom
51	Ketensamenwerking
55	Faalkosten
57	Rol van prijzen
62	Onderhoudscontracten

64	Strategische positionering	114	Toegepaste bouwlogistieke concepten
64	Groeistrategie	116	Logistieke dienstverlening toeleverende partijen
66	Waardestrategie	118	Toekomst bouwlogistiek
68	Concurrentiestrategie		
70	Speerpunten in 2016	122	Thema 3: verandermanagement
		123	Technologische innovaties
73	Marketingbeleid bij toeleveranciers	126	Bouwgerelateerde innovaties
73	Organisatie en taken	129	Organisatorische aspecten
75	Strategische marketing		
77	Social media	132	Bijlage bronnen
80	Data analytics	134	BouwKennis
82	Inkoopkanalen		
83	Decision Making Units in de bouw		
83	Projectkenmerken		
86	Beoordeling laatste project		
87	DMU naar projectactiviteiten		
93	Oriëntatie bouwsector		
94	Gebruik van verspreide content		
95	Gebruik van social media		
95	Gebruik van oriëntatiebronnen		
96	Gebruik van vakbladen		
97	Gebruikte websites		
99	Bezochte beurzen		
100	Thema 1: personeel		
100	Competenties		
102	Technologie		
104	Organisatiestructuur		
106	Thema 2: bouwlogistiek		
106	Stand van zaken bouwlogistiek		
108	Bouwlogistiek in de praktijk		